

Savet bezbednosti

Distr: Opšta
24. jul 2017.

Izvornik: Engleski

Izveštaj Generalnog sekretara o Misiji privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu**I. Uvod i prioriteti Misije**

1. Ovaj izveštaj se podnosi shodno Rezoluciji [1244 \(1999\)](#), kojom je Savet odlučio da uspostavi Misiju privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK) i na osnovu koje se od mene zahteva da u redovnim intervalima podnosim izveštaje o sprovođenju mandata. Izveštaj obuhvata aktivnosti UNMIK-a i dešavanja koja se odnose na period od 16. aprila do 15. jula 2017. godine.

2. Prioriteti Misije ostaju unapređenje bezbednosti, stabilnosti i poštovanja ljudskih prava na Kosovu i u regionu. Radi unapređivanja svojih ciljeva, UNMIK nastavlja svoje konstruktivno angažovanje sa Prištinom i Beogradom, sa svim zajednicama na Kosovu i sa regionalnim i međunarodnim akterima. Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) i kosovske snage (KFOR) nastavljaju da izvršavaju svoje uloge u okviru Rezolucije [1244 \(1999\)](#) Saveta bezbednosti. Misija Evropske unije za vladavinu prava (Euleks) i dalje je prisutna na Kosovu u skladu sa predsedničkim saopštenjem Saveta bezbednosti od 26. novembra 2008. ([S/PRST/2008/44](#)) i mojim izveštajem od 24. novembra 2008. godine ([S/2008/692](#)). Agencije, fondovi i programi Ujedinjenih nacija blisko sarađuju sa Misijom.

II. Politička i bezbednosna dešavanja

3. Ovaj izveštajni period obeležen je raspadom koalicione vlade predvođene Demokratskom partijom Kosova i Demokratskim savezom Kosova, a zatim prevremenim parlamentarnim izborima. Vlada je pala nakon glasanja u Skupštini Kosova, 10. maja, na predlog za izglasavanje nepoverenja vladi koji je podnela tadašnja opoziciona stranka, Inicijativa za Kosovo. Predlog, za koji je glasalo 78 poslanika, podržan je, između ostalih, i glasovima 34 od 36 poslanika iz vladajuće Demokratske partije Kosova. Shodno rezultatima glasanja, Skupština je raspuštena, a prevremeni parlamentarni izbori zakazani za 11. jun.

4. U pripremama za izbore, 31. maja, Centralna izborna komisija Kosova objavila je konačni birački spisak sa upisanim 1.872.941 biračem s pravom glasa, uključujući 155.202 birača koji po prvi put glasaju. Komisija je saopštila da će biti otvoreno ukupno 2490 biračkih mesta u 889 biračkih centara. Kao odgovor na poziv predsednika Kosova Hašima Tačija, Evropska unija je 30. maja saopštila da će uputiti svoju izbornu posmatračku misiju na Kosovo.

5. Period desetodnevne izborne kampanje počeo je 31. maja. Za 120 mesta u Skupštini Kosova nadmetalo se ukupno 26 političkih subjekata, među kojima je bilo pet

predizbornih koalicija, 19 političkih stranaka i dve građanske inicijative. Nakon intenzivnih pregovora, Demokratska partija Kosova je оформila predizbornu koaliciju sa Alijansom za budućnost Kosova, Inicijativom za Kosovo i još 10 manjih političkih stranaka kosovskih Albanaca, čime su sve glavne 'veteranske' stranke Oslobođilačke vojske Kosova grupisane u jedinstven izborni subjekat. Koalicija je imenovala lidera Alijanse za budućnost Kosova, Ramuša Haradinaja, za svog kandidata za premijera. Demokratski savez Kosova оформio je predizbornu koaliciju sa Alijansom za novo Kosovo i novoosnovanom strankom Alternativa, sa Avdulahom Hotijem iz Demokratskog saveza Kosova kao kandidatom za premijera. *Vetëvendosje* (Pokret za samoopredeljenje) je bio jedina veća stranka kosovskih Albanaca koja je odabrala da ne uđe u predizbornu koaliciju. Pokret Samoopredeljenje je nominovao nekadašnjeg stranačkog lidera Aljbina Kurtija kao svog kandidata za premijera.

6. U predizbornoj periodu došlo je do rekonfiguracije na političkoj sceni kosovskih Srba, u kojoj je politička grupacija Građanska inicijativa Srpska lista transformisana u političku stranku koju su javno podržali predstavnici Vlade Srbije. Pored toga, brojni srpski političari na Kosovu, koji su prethodno bili povezani sa Građanskom inicijativom Srpska lista, odlučili su da predstave sopstvenu listu na izborima, što je doprinelo relativno napetom periodu kampanje, uz, kako se navodi, slučajeve zastrašivanja i politički motivisane bezbednosne incidente. Dana 5. juna, glavni posmatrač Izborne posmatračke misije Evropske unije kritikovao je okruženje u kojem su se odvijale predizborne kampanje i pozvao policiju i tužioce da istraže sve takve incidente neodložno i rigorozno. U svojim preliminarim zaključcima, 13. juna, Izborna posmatračka misija je posebno napomenula da je okruženje izbornog procesa u većinskim srpskim opštinama na Kosovu bilo „narušeno zastrašivanjem i slučajevima nasilja unutar zajednice kosovskih Srba usmerenim protiv kandidata i glasača”.

7. Lokalni i međunarodni izborni posmatrači su zaključili da su parlamentarni izbori 11. juna održani bez većih incidenata i nepravilnosti, osim onih gorepomenutih lokalizovanih incidentata zastraživanja glasača i već dugo nerešenih problema vezanih za biračke spiskove i puno učešće glasača van Kosova. Prilikom iznošenja preliminarних zaključaka, glavni posmatrač Izborne posmatračke misije ocenio je izbore 11. juna na Kosovu kao „istinsko i mirno nadmetanje u većem delu”. Predsednik Kosova pozdravio je preliminarne zaključke ove misije, koja je, po njegovom mišljenju, „potvrdila da su izbori bili slobodni, demokratski i u skladu s međunarodnim standardima”.

8. Centralna izborna komisija je objavila potvrđene izborne rezultate 8. jula. Koalicija Demokratske partije Kosova, Alijanse za budućnost Kosova, Inicijative za Kosovo i ostalih dobila je 33,7 odsto glasova i osigurala 39 poslaničkih mesta u Skupštini Kosova. Pokret Samoopredeljenje je osvojio 27,49 odsto glasova i 32 mesta, a koalicija Demokratskog saveza Kosova, Alijanse za novo Kosovo i Alternative dobila je 25,53 odsto glasova i 29 mesta. Građanska inicijativa Srpska lista obezbedila je 9 od 10 poslaničkih mesta zagarantovanih za predstavnike srpske zajednice na Kosovu, dok je deseto mesto pripalo Nezavisnoj liberalnoj stranci. Politički predstavnici zajednica Aškalija, Bošnjaka, Goranaca, Roma i Turaka kolektivno su popunili 10 poslaničkih mesta zagarantovanih za ostale nevećinske zajednice. Nijedna partija ni predizborna koalicija nije obezbedila vladajuću većinu, a do kraja ovog izveštajnog perioda nije оформljen nijedan postizborni savez za formiranje vlade. Skupština mora da održi konstitutivnu sednicu najkasnije do 7. avgusta.

9. Nevezano s tim, nakon konsultativnog sastanka s predstavnicima političkih partija i Centralnom izbornom komisijom, 22. juna, Predsednik Kosova je saopštio da će lokalni izbori na Kosovu biti održani 22. oktobra.

10. U razdoblju koje je obuhvaćeno ovim izveštajem očigledne su bile neke ozbiljne tenzije. Dana 5. maja, mladi kosovski Albanac je ubijen u pucnjava u kafiću, u blizini glavnog mosta u južnoj Mitrovici. Kao odgovor na incident, 7. maja, oko 4000 ljudi okupilo se na protest u južnoj Mitrovici da osudi nasilje i zahteva pravdu. Tog istog 5. maja, oko 100 aktivista Samoopredeljenja demonstriralo je ispred Ministarstva pravde u

Prištini, tražeći pravdu za Astrita Deharija, pripadnika njihove stranke, koji je preminuo u pritvoru 5. novembra 2016. godine. Protest je postao nasilan. Demonstranti su bacali kamenice na kosovske policijske službenike i povredili dvoje njih, i pritom uništili 60 vozila Ministarstva pravde i kosovske policije. U odvojenom incidentu, 13. maja, u Prištini, istaknuta kosovska novinarka, Arbana Džara, zadobila je teške povrede u fizičkom napadu od strane nepoznatih počinitelja. Gđa Džara je prethodno bila meta pretnji i napada zbog članaka o političkoj korupciji i opasnostima verskog ekstremizma. Lokalni lideri i predstavnici međunarodne zajednice osudili su napad i pozvali organe zadužene za sprovođenje zakona da počinioce privedu pravdi.

11. Dana 20. aprila, Izborna komisija Republike Srbije objavila je konačne rezultate predsedničkih izbora, održanih 2. aprila, i potvrdila pobjedu bivšeg premijera Aleksandra Vučića sa 55,08 odsto osvojenih glasova. Dana 31. maja, g. Vučić je položio zakletvu za novog predsednika Srbije, na posebnoj sednici Skupštine Srbije. Skupština je izglasala novu vladu Srbije 29. juna. Novi premijer, Ana Brnabić, je bivša ministarka državne uprave i lokalne samouprave. Nije bilo promena u čelništvu Kancelarije Vlade Srbije za Kosovo i Metohiju.

III. Sever Kosova

12. Izbori održani 11. juna odlikovali su se najvećom izlaznošću birača u severnim opštinama od 1999. godine. Na dan izbora, na zahtev Centralne izborne komisije, OEBS je pružio tehničku pomoć u sva 44 biračka centra na severu Kosova. Značajno je da je izbore javno podržala Vlada Srbije, a 21. maja, novoizabrani predsednik Srbije, g. Vučić, lično je pozvao kosovske Srbe da glasaju za Građansku inicijativu Srpska lista.

13. Nekoliko incidenata tokom ovog izveštajnog perioda dodatno su podstakli mišljenja o slaboj vladavini prava, nekažnjavanju i uticaju kriminalnih elemenata na severu Kosova. Pokušaj oružane pljačke oklopnog vozila, koje je prevozilo novac, prijavljen je 17. maja kod administrativnog prelaza Kapija 1; ispaljeni su i hici tokom incidenta. Ostali incidenti su napad iz vatrenog oružja, 29. maja, na zgradu u kojoj se nalazi sedište Partije kosovskih Srba u Leposaviću, i prepirka, 4. juna, u Leposaviću, između čelnika Partije kosovskih Srba i pristalica Građanske inicijative Srpska lista, tokom koje je kosovska policija konfiskovala oružje. Zatim je, 5. juna, vozač gradonačelnika Leposavića fizički napadnut tokom protesta kojeg su organizovale pristalice Građanske inicijative Srpska lista ispred Centra za socijalni rad u Leposaviću. Incident se, kako se navodi, dogodio u neposrednoj blizini službenika kosovske policije, koji su kasnije izjavili da nisu bili svedoci napada. U odvojenom incidentu, 26. juna, četvoro nepoznatih počinitelja napalo je troje kosovskih Albanaca u pešačkoj zoni severne Mitrovice; žrtve napada su odvedene u bolnicu u južnoj Mitrovici. Do danas još niko nije krivično gonjen u vezi sa ovim slučajevima.

14. Glavni most između severne i južne Mitrovice nije otvoren za transportni saobraćaj. Nakon mnoštva incidenata koji su ugrozili javnu bezbednost u severnoj Mitrovici sredinom aprila, uključujući i niz međuetničkih incidenata, gradonačelnik Severne Mitrovice obustavio je izgradnju na severnoj strani mosta i oko njega, kao i na kružnom toku koji predstavlja glavnu odliku građevinskih planova za taj deo mosta. Nadalje, gradonačelnik je zahtevao od KFOR-a da poveća svoje prisustvo u Mitrovici, a od kosovske policije da pojača bezbednosne provere u etnički mešovitim sredinama. Građevinski radovi na mostu nastavljani su 10. jula.

IV. Normalizacija odnosa između Beograda i Prištine

15. Ovaj izveštajni period bio je obeležen ograničenim napretkom u dijalogu Beograda i Prištine koji se odvija uz posredovanje Evropske unije. Dana 3. jula, visoka predstavnica Evropske unije za spoljnu politiku i bezbednost, Federika Mogherini, bila je domaćin sastanka g. Vučića i g. Tačija u Briselu. Prema saopštenju za štampu Evropske službe za spoljne poslove, predsednici Vučić i Tači su se saglasili da će “raditi na pokretanju nove faze dijaloga” i “naglasili važnost sprovođenja sporazuma postignutih u dijalogu bez odlaganja”.

16. Tokom perioda obuhvaćenog ovim izveštajem nije ostvaren napredak u sprovođenju postojećeg sporazuma o uspostavljanju Asocijacije/Zajednice opština sa srpskom većinom, ni sporazuma o integraciji u pravosuđu. Međutim, 1. maja, u skladu sa sporazumom o telekomunikacijama, dve srpske kompanije mobilne telefonije, VIP i Telenor, prestale su sa radom na Kosovu. Novoosnovana kosovska podružnica Telekoma Srbije ovlašćena je da pruža usluge fiksne i mobilne telefonije na Kosovu.

17. Dana 27. aprila, francuski pravosudni organi odbili su zahtev Srbije za izručenje Ramuša Haradinaja, u odgovoru na nalog za hapšenje zbog ratnih zločina za koje se navodi da su počinjeni između 1998. i 1999. godine. Vlada Srbije uputila je zvaničnu protestnu notu ambasadoru Francuske u Srbiji. U javnom obraćanju nakon povratka na Kosovo, g. Haradinaj je nazvao zahtev Srbije za izručenje “pozivom na rat” i, ukazujući na “našeg neprijatelja, Srbiju”, zapretio: “Uradicemo im još gore nego što smo onda”.

18. Dana 2. maja, kosovska policija počela je sprovođenje direktive Kosova na osnovu koje prestaju da važe srpski pasoši koje je izdala Koordinaciona uprava Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije zadužena za izdavanje pasoša Srbima koji žive na Kosovu. Tokom ovog izveštajnog perioda, putnici koji koriste ove pasoše bili su sprečeni da uđu na Kosovo ili ga napuste. Ministar za dijalog Kosova je izjavio, 2. maja, da je Koordinaciona uprava ilegalna struktura i da se, stoga, njeni pasoši ne priznaju. S druge strane, srpske vlasti tvrde da se, kao centralna institucija koja se nalazi u Beogradu, Koordinaciona uprava ne može smatrati srpskom “paralelnom institucijom” koja deluje na Kosovu. U vreme podnošenja ovog izveštaja, putna organizacija su i dalje bila na snazi. U praksi, kosovski Srbi kojima su potrebna lična dokumenta na Kosovu i dalje se suočavaju sa administrativnim poteškoćama koje su rezultat strogih ograničenja u pogledu prihvatljivosti propratne dokumentacije, odnosno javnih isprava koje su izdale srpske institucije.

19. U intervjuu od 18. aprila za *Politico Europe* u Briselu, premijer Albanije, Edi Rama, pomenuo je izglednost regionalnih saveza ukoliko težnje balkanskih zemalja za učlanjenjem u Evropsku uniju ne budu ostvarene. Ostali političari u regionu ugrabili su priliku da ovaj njegov stav ugrade u nacionalistički kontekst. U intervjuu za Radio Slobodna Evropa, 19. aprila, Predsednik Kosova je kazao da bi se svi Albanci u regionu ujedinili na jednom prostoru ukoliko težnje Kosova za članstvom u Evropskoj uniji ne budu ispunjene. Nakon toga, 20. aprila, predsednik Nacionalnog saveta Albanaca u Srbiji je izjavio novinskoj agenciji na albanskom jeziku, *Presheva Jone*, da Albanija i Kosovo treba da “pokažu Srbiji da je ovo deo Albanije koji ne sme da se dira”, aludirajući na etnički mešovite opštine u južnoj Srbiji. Dana 5. maja, Vlada Srbije dostavila je neformalni dokument predstavnicima diplomatske zajednice, u kojem protestuje zbog “legitimizacije projekta Velike Albanije”.

V. Povratak, pomirenje, odnosi između zajednica i kulturno nasleđe

20. U prvoj polovini 2017, Kancelarija Visokog komesara Ujedinjenih nacija za izbeglice (UNHCR) zabeležila je 218 pojedinačnih dobrovoljnih povrataka na Kosovo

pripadnika nevećinskih zajednica, među kojima su 102 pripadnika srpske zajednice i 104 pripadnika zajednice Roma, Aškalija i Egipćana. Kancelarija procenjuje da, na kraju juna, ukupan broj dobrovoljnih povratnika iz nevećinskih zajednica od 2000. godine iznosi 27.504. Ukupan broj interno raseljenih lica koja žive na Kosovu je 16.439, što je manje za 24 u poređenju s prethodnim izveštajnim periodom.

21. UNMIK je nastavio svoje angažovanje sa opštinskim organima i predstavnicima zajednica u cilju pružanja podrške njihovim naporima da zaštite prava zajednica i promovišu pomirenje među zajednicama, izgradnju poverenja i povratak. Moj specijalni predstavnik je vodio razgovore sa opštinskim čelnicima i liderima zajednica u 23 od 38 opština na Kosovu. U okviru šire strategije za podršku izgradnji poverenja među zajednicama, UNMIK je takođe pomogao sprovođenje niza aktivnosti sa opštinskim odborima za zajednice i opštinskim kancelarijama za zajednice i povratak, s ciljem da se prepoznaju izazovi i potencijalne mere za poboljšanje stanja, kao i da se poboljša komunikacija između opštinskih i centralnih institucija.

22. U zapaženom nastojanju da se promoviše pomirenje na Kosovu, 19. maja, više od 250 mladih ljudi iz zajednica kosovskih Albanaca, Aškalija, Bošnjaka, Roma i Srba učestvovalo je u 16 kilometara dugom "multietničkom maršu" u opštini Obilić, s ciljem da se razbije predrasude i unapredi dijalog.

23. UNMIK je nastavio da sprovodi Rezoluciju [2250 \(2015\)](#) Saveta bezbednosti o mladima, miru i bezbednosti. Dana 28. i 29. juna, UNMIK je organizovao prvu Skupštinu mladih Kosova, pod naslovom "Zajedničko unapređivanje omladine, mira i bezbednosti na Kosovu". Ovaj događaj, kojem je prisustvovalo više od 140 mladih lidera (60 odsto žena i 40 odsto muškaraca) iz svih zajednica, uz učešće predstavnika iz kosovskog Ministarstva kulture, omladine i sporta, Evropske unije, OEBS-a i Tima Ujedinjenih nacija za Kosovo, otvorio je put za veće angažovanje mladih u davanju podrške saradnji između zajednica. Učesnici su diskutovali o problemima, razmenili ideje i predložili preporuke za lokalne organe, Ujedinjene nacije i druge relevantne činioce.

24. Organi na Kosovu nastavili su da sprovode Strategiju Kosova 2015-2020 za prevenciju nasilnog ekstremizma i radikalizacije koji vode terorizmu. Neke opštine, u saradnji sa lokalnim i međunarodnim organizacijama, konstruktivno su se angažovale s mladim ljudima u nastojanju da spreče radikalizaciju omladine. Dana 18. maja, u Peći, lokalna nevladina organizacija i Lokalni savet za delovanje mladih organizovali su konferenciju na temu zajedničkog angažovanja protiv nasilnog ekstremizma, na kojoj su razmatrani važnost tolerancije, mirnog suživota i većeg političkog učešća mladih ljudi i žena u cilju prevencije i borbe protiv nasilnog ekstremizma. U još jednoj inicijativi, takođe u maju, regionalna uprava kosovske policije u Uroševcu pokrenula je niz kampanja za podizanje svesti srednjoškolaca o posledicama ekstremizma i verske radikalizacije.

25. Incidenti sknavljenja dogodili su se tokom ovog izveštajnog perioda, uključujući sknavljenje dva nadgrobna spomenika na srpskom pravoslavnom groblju u selu Vrbovac, u opštini Klokot, 9. maja, i oštećenje srpske pravoslavne crkve u selu Žač, u opštini Istok, 10 maja.

26. Lokalne vlasti u Dečanima nastavile su da se protive izvršenju presude Ustavnog suda Kosova, donesene 2016. u korist manastira Visoki Dečani u predmetu utvrđivanja spornog vlasništva na zemljištu. Specijalni predstavnik Evropske unije javno je osudio izostanak sprovođenja presude Ustavnog suda i pozvao kosovske organe "da pokažu poštovanje za vladavinu prava". Opštinske vlasti u Dečanima su, ipak, odbile da dozvole upis prava vlasništva u opštinski katastar.

27. Organizacije civilnog društva izrazile su zabrinutost zbog kršenja zakona o specijalnim zaštićenim zonama u slučaju istorijskog centra u Prizrenu, navodeći da se u ovome ogledaju nedostaci u sprovođenju zakona i nemarnost lokalnih i centralnih institucija. Od 382 stambene kuće evidentirane u 2006, samo je 155 kuća, kako se navodi,

ostalo netaknuto. Osim toga, navodi se da su zaštićeni objekti kulturnog nasleđa pretvoreni u hotele i nelegalna parkirališta.

VI. Ljudska prava i vladavina zakona

28. Dana 26. maja, moj portparol je izdao saopštenje u kojem se iznova izražava zahvalnost Ujedinjenih nacija za vredan rad Savetodavne komisije za ljudska prava, koja je ispitivala navode o kršenjima ljudskih prava od strane UNMIK-a. Među predmetima koje je Komisija razmatrala bila je i žalba koju je podnelo 138 pojedinaca iz zajednice Roma, Aškalija i Egipćana, koji navode da su pretrpeli trovanje olovom i druge ozbiljne zdravstvene tegobe kao rezultat premeštanja u kampove za interno raseljena lica na severu Kosova. S tim u vezi, ja sam u svom saopštenju od 26. maja izrazio duboku žalost Organizacije zbog patnji koje su pretrpeli svi oni koji su živeli u kampovima i saopštio sam svoju odluku da osnujem, kao vanrednu meru, namenski fond za sprovođenje projekata pomoći lokalnim zajednicama, prvenstveno u severnoj i južnoj Mitrovici i Leposaviću, koji će koristiti zajednicama Roma, Aškalija i Egipćana. Projekti pomoći biće usredsređeni na najhitnije potrebe ugroženih, s naglaskom na zdravstvene usluge, privredni razvoj i infrastrukturu.

29. Pružanje podrške traganju za nestalim licima ostaje suštinski prioritet u radu UNMIK-a. Tokom ovog izveštajnog perioda, UNMIK je podržao osnivanje resursnog centra za nestala lica u Prištini, inicijativu koja spaja albanska i srpska udruženja porodica nestalih lica, u pokušaju da se pronađu oni koji se i dalje vode kao nestali i da se u vezi s tim pozovu na bolji rad političari, institucije i međunarodna zajednica. Pored toga, 29. i 30. juna, UNMIK i Kancelarija Visokog komesara Ujedinjenih nacija za ljudska prava, u konsultacijama sa Međunarodnim komitetom Crvenog krsta, organizovali su okrugli sto o nestalim licima u Kancelariji Ujedinjenih nacija u Ženevi. Okrugli sto, koji je otvoren izlaganjima Visokog komesara za ljudska prava i mog specijalnog predstavnika, okupio je članove beogradske i prištinske delegacije u Radnoj grupi za nestala lica, predstavnike udruženja porodica nestalih lica, Međunarodnog komiteta Crvenog krsta, članove Radne grupe za prisilne ili nedobrovoljne nestanke, i članove Ujedinjenih nacija u Komitetu za nestala lica na Kipru, kako bi pozvali na odlučno delovanje u cilju utvrđivanja sudbine 1.658 osoba koje se i dalje vode kao nestale nakon sukoba na Kosovu. Članovi okruglog stola razmatrali su konkretna pitanja, a učesnici su utvrdili ključne izazove koje treba rešavati kako bi se iznova podstakla Radna grupa za nestala lica, povećala saradnja i poboljšali rezultati.

30. Tokom angažovanja Misije sa opštinskim organima, uključujući opštinske mehanizme odgovorne za zaštitu nevećinskih zajednica i ugroženih grupa, skrenuta je pažnja na sistematsko nepridržavanje Zakona o upotrebi jezika. Nekoliko kosovskih institucija, na centralnom i lokalnom nivou, pružaju usluge samo na jednom jeziku, ili albanskom ili srpskom. Glavni izazov proističe iz nedostatka kvalifikovanih prevodilaca, rezultat čega je izdavanje zvaničnih dokumenata bez zakonom propisanih prevoda. Ovo ne samo da uzrokuje praktične poteškoće, već urušava napore da se izgradi poverenje između zajednica i između pojedinaca i institucija.

31. Dana 21. i 22. juna, u saradnji s Kancelarijom visokog komesara za ljudska prava, UNMIK je organizovao događaj razmene znanja u Prištini, s ciljem da se unapredi zaštita ljudskih prava u istovremenom suprotstavljanju terorizmu i sprečavanju nasilnog ekstremizma. Ovaj događaj je doprineo unapređenju znanja i operativnih kapaciteta partnera iz civilnog društva, kosovskih institucija i međunarodnih organizacija da osiguraju poštovanje ljudskih prava u naporima da spreče terorizam.

32. Dana 14. juna, Specijalizovano tužilaštvo Kosova optužilo je devet osoba za krivično delo terorizma u vezi sa napadima planiranim povodom međunarodne fudbalske utakmice između Izraela i Albanije, u novembru 2016. Nevezano s tim, saopšteno je da je komandir kosovskih Albanaca koji se bore za Islamsku državu u Iraku i Levantu (IDIL)

ubijen 8. juna, tokom borbenih operacija u Sirijskoj Arapskoj Republici.

33. Dana 27. juna, četiri osobe s Kosova su uhapšene u Klini i optužene za nezakonitu trgovinu oružjem. Pored toga, jedan zaposlenik kosovske kancelarije u Njujorku uhapšen je i optužen za trgovinu oružjem, trgovinu drogom i pranje novca u vezi sa hapšenjima u Klini.

34. U okviru dalje krivične istrage, koju vodi Specijalizovano tužilaštvo Kosova, u zajedničkoj operaciji kosovske policije i Euleksa, 5. jula, privedeno je dvoje osumnjičenih u vezi sa ubistvom 2004. godine jednog policijskog službenika UNMIK-a i jednog službenika kosovske policije i pokušajem ubistva još dvojice pripadnika organa reda. Nemačka je izručila još jednog osumnjičenog.

35. Dana 3. jula, Vrhovni sud Kosova oslobodio je optužbi za ratne zločine bivšeg visokog pripadnika takozvane Dreničke grupe u Oslobodilačkoj vojsci Kosova, istaknutog člana Demokratske partije Kosova i gradonačelnika Srbice, Samija Ljuštakua. Presuda Vrhovnog suda je konačna i protiv nje se ne može izjaviti žalba.

36. Dana 28. juna, Ustavni sud Kosova je potvrdio da je izmenjeni Pravilnik o postupku i dokazima kosovskih specijalizovanih veća sa sedištem u Hagu u skladu sa Ustavom Kosova. Zahvaljujući ovoj presudi, 5. jula su veća postala operativna i u stanju da primaju podneske i optužnice od Specijalizovanog tužilaštva.

37. Izvršni komitet Međunarodne organizacije kriminalističke policije (INTERPOL) uvrstio je postojeći zahtev Kosova za članstvo u ovoj organizaciji u predlog dnevnog reda 86. zasedanja Generalne skupštine INTERPOL-a, koja će biti održana u septembru 2017. Skupština će odlučiti da li da usvoji predloženi dnevni red i glasa o zahtevu.

VII. Partnerstvo i saradnja

38. UNMIK je nastavio da posreduje u održavanju saradnje između kosovskih vlasti i INTERPOL-a. Institucije na Kosovu su se u potpunosti pridržavale dogovorenih procedura za održavanje veze sa INTERPOL-om preko UNMIK-a. Tokom ovog izveštajnog perioda, UNMIK je primio 28 zahteva za izdavanje međunarodnih poternica i raspisano je 13 crvenih poternica. UNMIK je takođe nastavio da pruža usluge overe dokumenata. Obradeno je ukupno 398 dokumenata, od toga 243 dokumenta za penziona primanja za Republiku Srbiju i 155 u vezi sa građanskim statusom, kao što su srednjoškolska dokumenta, univerzitetske diplome i izvodi iz knjiga venčanih, rođenih i umrlih.

39. Moj specijalni predstavnik održavao je blisku saradnju sa međunarodnim partnerima na Kosovu, između ostalog s Komandantom KFOR-a, Specijalnim predstavnikom Evropske unije, Šefom Misije OEBS na Kosovu, Šefom Euleksa i Šefom Kancelarije Saveta Evrope na Kosovu.

40. U maju, Jedinica Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena, zajedno sa Specijalizovanim tužilaštvom Kosova, organizovala je stručni skup za pitanja koja se odnose na sukobe izazvane seksualnim nasiljem i pružila mentorsku podršku zasnovanu na analizi slučajeva lokalnim tužiocima i istražiteljima za rad na ratnim zločinima. Dečji fond Ujedinjenih nacija podržao je Kancelariju Ombudsmana u uspostavljanju onlajn platforme pod nazivom "Upoznaj svoja prava", sredstvo koje školama, zajednicama, mladim ljudima i porodicama omogućava da prijave slučajeve kršenja ljudskih prava. Dana 28. juna, Program Ujedinjenih nacija za razvoj i Agencija Sjedinjenih država za međunarodni razvoj objavili su specijalno izdanje svog "Javnog pulsa" (*Public Puls*), istraživanje javnog mnjenja, s posebnim osvrtom na porast nasilnog ekstremizma na Kosovu. Istraživanje ukazuje na slab obrazovni sistem, krizu identiteta i opšti osećaj izolovanosti kao na pokretače nasilnog ekstremizma na Kosovu.

VIII. Zapažanja

41. Pohvalio bih napore kosovskih institucija, lokalnih i međunarodnih posmatrača, bezbednosnih službi i birača na uspešnom sprovođenju prevremenih parlamentarnih izbora na Kosovu. Pozivam one koji će oformiti novu vladu Kosova da vladaju odgovorno, a buduću opoziciju da konstruktivno radi na promovisanju transparentnosti i odgovornosti. Od suštinskog je značaja da nova administracija dođe do dogovora koji bi dozvolio ispunjenje nedovršenih političkih prioriteta i da zajedno odgovorno radi na savladavanju značajnih izazova koji predstoje, i da iskoristi mnoge mogućnosti koje postoje na Kosovu.

42. Dijalog Prištine i Beograda se suočava sa ozbiljnim izazovima. Pozivam na posvećenost načelu da neslaganja moraju da budu rešena isključivo mirnim sredstvima. Pozivam obe strane da se iznova angažuju u dijalogu i donesu novu vitalnost ovom procesu. Ističem sa zahvalnošću napore Evropske unije da Beograd i Prištinu održi angažovanima u periodu obuhvaćenom ovim izveštajem, tokom kojeg je bilo prekida u administraciji i u Srbiji i na Kosovu.

43. Početak ovog izveštajnog perioda obeležili su incidenti ratoborne i zapaljive retorike. Pozivam političke lidere na Kosovu i u regionu da se uzdrže od izjava i delovanja kojima raspiruju etnički nacionalizam i neslogu. Pozivam nove vlade u Beogradu i Prištini da daju podsticaj za konstruktivno angažovanje, kako bi se nerešena pitanja razmatrala u pozitivnoj atmosferi.

44. Vladavina prava i nepristrasna primena prava jesu kamen temeljac svakog demokratskog društva. Podstičem na veće napore na konsolidaciji vladavine prava na Kosovu, naročito u oblasti zaštite osnovnih prava i sloboda, ugroženih grupa i kulturnog nasleđa. Operativna spremnost kosovskih specijalizovanih veća je pozitivno dešavanje za pravosuđe i za pomirenje. Od ključne je važnosti da institucije imaju punu saradnju svih strana i da ne budu ometane u efikasnom vršenju svojih dužnosti.

45. Pozdravljam zajednički događaj koji su organizovali UNMIK i Kancelarija Visokog komesara za ljudska prava u cilju podizanja svesti o pitanju nestalih lica i pružanja pomoći da se to pitanje reši. Pozivam političke lidere, institucije i međunarodnu zajednicu da pokažu svoju posvećenost ostvarivanju ovog prioriteta i tako donesu mir onima koji su pretrpeli patnju.

46. Zahvalan sam Misiji na angažovanju sa lokalnim vlastima i zajednicama, naročito svom specijalnom predstavniku na konstruktivnoj saradnji sa opštinskim upravama, koja, između ostalog, doprinosi zaštiti i dobrobiti nevećinskih zajednica i ugroženih grupa. Sa zahvalnošću ističem prvu kosovsku skupštinu mladih, koja je okupila mlade ljude iz svih zajednica na Kosovu da zajedno planiraju svetliju budućnost i pokažu da je želja za pomirenjem prisutna u kosovskom društvu. Inicijative koje su istaknute u ovom izveštaju deo su strategije UNMIK-a da podstakne pomirenje u društvu, koju ja u potpunosti podržavam kao bitnu za sprovođenje mandata Misije – promovisanje mira i stabilnosti.

47. Pozivam države članice da podrže namenski fond koji je osnovan kao mera preduzeta prema preporukama Savetodavne komisije za ljudska prava. Njihova velikodušna podrška uveliko će pomoći u rešavanju najhitnijih potreba ugroženih zajednica.

48. Zahvaljujem svom specijalnom predstavniku na angažovanju sa liderima u Prištini i Beogradu, lokalnim liderima i zajednicama, predstavnicima civilnog društva i partnerima u međunarodnoj zajednici. Kapaciteti UNMIK-a su na usluzi svim stranama koje teže da ostvare pozitivan doprinos miru i bezbednosti na Kosovu.

49. Na kraju, ponovo izražavam svoju zahvalnost dugogodišnjim partnerima Ujedinjenih nacija na Kosovu, među kojima su KFOR, Evropska unija i OEBS, i agencijama, fondovima i programima Ujedinjenih nacija na terenu, na njihovom izvanrednom timskom radu i saradnji sa UNMIK-om.

Aneks I

Izveštaj Visokog predstavnika Evropske unije za spoljnu politiku i bezbednost Generalnom sekretaru o aktivnostima Misije Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu od 16. aprila do 15. jula 2017.

1. Rezime

Došlo je do poboljšanja u kosovskoj policiji u smislu tehničke osposobljenosti, te je delovala sve nezavisnije i bez potrebe za savetovanjem, zahtevajući uglavnom stratešku podršku u selektivnim oblastima, što se može videti u stalnom, iz godine u godinu, poboljšanom radu kosovske policije za vreme godišnjih proslava Vidovdana, koji je ove godine dostigao profesionalni nivo.

Povlašćeno postupanje prema javnosti poznatim zatvorenicima u vezi sa određivanjem uslova pritvora i dalje je pitanje koje izaziva zabrinutost.

Misija Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu (Euleks) ostvarila je napredak u istragama brojnih predmeta i nastavlja napore da predmete, koji su u različitim fazama suđenja, privede kraju.

2. Aktivnosti Misije Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu

2.1 Izvršni odsek

Ratni zločini

Tokom ovog izveštajnog perioda, podignute su tri optužnice u Osnovnom sudu u Mitrovici protiv optuženog lica izručenog iz Crne Gore i osumnjičenog za ratne zločine protiv civilnog stanovništva.

Dana 26. aprila, odložen je sudski postupak u predmetu ratnih zločina koji se vodi protiv optuženog lica u Osnovnom sudu u Mitrovici, nakon zahteva za zaštitu zakonitosti uloženog protiv presude Apelacionog suda kojom se nalaže ponavljanje suđenja. Dana 21. aprila, veće sudija Euleksa u Osnovnom sudu u Mitrovici oslobodilo je optuženog iz kućnog pritvora, ali se od njega zahteva da se javlja policijskoj stanici u severnoj Mitrovici dva puta sedmično.

Dana 12. maja, u predmetu *Klečka*, veće Vrhovnog suda sastavljeno od jednog lokalnog sudije i dvoje sudija Euleksa odbacilo je zahtev tužilaca Euleksa za zaštitu zakonitosti kao neosnovan, što podrazumeva da su svi optuženi pojedinci u ovom javnosti poznatom slučaju ratnih zločina oslobođeni.

Dana 3. jula, veće Vrhovnog suda sastavljeno od jednog lokalnog sudije i dvoje sudija Euleksa odobrilo je žalbu optuženog u predmetu ratnih zločina *Drenica I* i pustilo ga iz istražnog zatvora.

Organizovani kriminal i korupcija

Dana 5. maja, veće Osnovnog suda u Mitrovici sastavljeno od sudija Euleksa izreklo je presudu protiv optuženog u predmetu koji se odnosi na pucnjavu u kafiću u severnoj Mitrovici 2015. godine, u kojoj je troje lica povređeno. Optuženi je oslobođen optužbi za

nanošenje lakih telesnih povreda i izazivanje opšte opasnosti, ali je osuđen za neovlašćeno vlasništvo, kontrolu i posedovanje oružja. Veće je optuženom izreklo uslovnu kaznu od godinu dana zatvora, sa rokom provere od tri godine.

Dana 1. juna, veće Osnovnog suda u Prištini sastavljeno od jednog lokalnog sudije i dvoje sudija Euleksa donelo je odluku kojom se na period od dva meseca produžava pritvor optuženiku koji je, između ostalog, optužen za organizovanje kriminala i teško ubistvo. Dana 9. juna, veće Apelacionog suda sastavljeno od jednog lokalnog sudije i dvoje sudija Euleksa donelo je odluku kojom se nalaže da optuženi bude pušten na slobodu uz kauciju od €2 miliona, bilo u gotovom novcu uplaćenom na račun suda ili u vidu hipoteke na nepokretnostima u visini iznosa kaucije. Dana 28. juna, optuženik je pušten uz kauciju.

Druga teška krivična dela

Dana 5. jula, oko 100 kosovskih policijskih službenika, zajedno sa 35 policijskih službenika Euleksa, izvršili su pretres i hapšenje u kontinuiranoj istrazi u vezi sa teškim ubistvom jednog službenika UNMIK-a i jednog pripadnika kosovske policije i pokušajem teškog ubistva dvoje službenika UNMIK-a 2004. godine. Četiri osobe su uhapšene tokom ove operacije.

Izgradnja kapaciteta

Dana 20. aprila, Euleks je bio domaćin konferencije organizovane sa Kancelarijom Evropske policije (Europol), koja je imala za cilj utvrđivanje mogućnosti za saradnju u borbi protiv trgovine oružjem. Konferenciji su prisustvovali viši službenici Kosovske policije i drugih međunarodnih organizacija. Bio je to prvi policijski seminar na izvršnom nivou održan na Kosovu o nezakonitoj proizvodnji, posedovanju i trgovini malim oružjem.

Dana 2. i 3. juna, u organizaciji Euleksa, održana je dvodnevna konferencija i obuka namenjena jačanju kapaciteta 37 kosovskih tužilaca u oblasti korupcije i zaplene imovine.

Institut za sudsku medicinu

Eksperti Euleksa za sudsku medicinu pri Institutu za sudsku medicinu Kosova nastavili su rad na nedovršenim izveštajima obdukcije i kliničkog ispitivanja. Pored toga, pružili su podršku i pomoć lokalnim institucijama vezanu za podzakonske akte Zakona o sudskoj medicini. Dana 20. juna, eksperti Euleksa za sudsku medicinu završili su procenu lokacije Kiževak, u rudničkom kompleksu Rudnica u Srbiji, koja je trajala 140 dana i u kojoj nije ništa pronađeno. U organizaciji Euleksa, dva lokalna doktora uspešno su završila onlajn tečaj iz forenzičke antropologije.

Imovinska prava

Žalbeno veće Kosovske agencije za imovinu primilo je 4 nove žalbe i donelo odluke o 45 žalbi, dok 281 žalba još čeka na odluku Veća.

Posebna komora Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na privatizaciju donela je 402 odluke u prvostepenim predmetima sudskog veća i zaključila 73 predmeta na nivou žalbenog veća.

2.2 Odsek za jačanje

Euleks je nastavio da prati ročišta u nekoliko predmeta koji su preneti na lokalne organe. Sproveo je procenu sudskih registara na osnovu važećih pravila i standarda. Pored toga, održani su intervjui sa šefovima kancelarija za upravljanje predmetima u šest osnovnih sudova i obavljene posete tim objektima. Koherentnost u upravljanju predmetima je preduslov za efikasan i efektivan rad sudskog sistema. Pitanja koja zahtevaju najhitnije rešavanje jesu manjak osoblja, nedovoljno prostora za arhiviranje i nepridržavanje postojećih propisa i direktiva. Dok je u pojedinim slučajevima pomenuto

nepridržavanje rezultat nepostojanja minimuma preduslova (kadar, kancelarijski i arhivski prostor, itd), u nekima je to rezultat nedostatka svesti o problemu, što vodi odstupanju od sprovođenja dovoljno preciznih propisa od strane različitih kancelarija za upravljanje predmetima.

Odabir sudija, predsednika sudova i glavnih tužilaca zasnovan na osposobljenosti i dalje je izazov. Dana 22. i 23. aprila, Sudski savet Kosova ponovio je pisani test za izbor 61 sudije osnovnih sudova, strogo se, ovog puta, pridržavajući pravila i propisa. Test je bio organizovan za samo 75 kandidata koji su položili kvalifikacioni ispit pre nego što je Sudski savet Kosova odlučio da snizi izborni prag usred postupka izbora kandidata, u oktobru 2016. Kao odgovor na oštre kritike međunarodne zajednice, između ostalih i Euleksa, Savet je odlučio da izborni postupak vrati u fazu u kojoj se polaže kvalifikacioni ispit. U maju, 78 kandidata je bilo intervjuisano, a Savet je objavio rezultate konkursa 6. juna. Pedeset petoro kandidata ostvarilo je potreban broj bodova, a 54 njih čeka da bude naimenovano od strane Predsednika Kosova (jedan kandidat se povukao iz zdravstvenih razloga).

Dana 12. juna, Ustavni sud je proglasio odluku Sudskog saveta Kosova o izboru predsednika Vrhovnog suda nevažećom, nakon što je jedan od neizabranih kandidata uložio žalbu, i naložio Savetu da sprovede novi izborni postupak u skladu s donetim zaključcima. U odgovoru na to, Normativni odbor Sudskog saveta Kosova usaglasio je amandmane na Uredbu o izboru predsednika suda. U prilog stavu da izbor na visoke sudske položaje treba da bude zasnovan na načelima jednakosti, osposobljenosti i transparentnosti, kako bi se osiguralo poverenje javnosti u sudstvo i tužilaštvo, predsedavajućem Sudskog saveta upućena su dva zajednička dopisa, pre i posle odluke Ustavnog suda, od strane Specijalnog predstavnika Evropske unije na Kosovu, šefa Misije Euleks i ambasadora Sjedinjenih Američkih Država i Ujedinjenog kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske. S tim u vezi, Euleks je predložio uvođenje opširnijih amandmana i odlaganje usvajanja tih amandmana dok Ustavni sud ne donese presudu u još nerešenom predmetu o izboru predsednika Apelacionog suda. Savet se složio da shodno tome odloži donošenje nove odluke.

Povlašćeno postupanje prema zatvorenicima poznatim javnosti u određivanju pritvorskih uslova za odabranu grupu zatvorenika i dalje je pitanje koje izaziva zabrinutost. Ovo se ogleda u odlaganju izvršenja kazni iz medicinskih razloga, čestim bolničkim posetama i preinačenju kategorije zatvorenika “visokog rizika” u kategoriju “srednjeg rizika”, čime se isključuju dodatne mere bezbednosti, suprotno izričitom savetu Euleksa.

Dana 16. maja, Ministar pravde produžio je, iz medicinskih razloga, odlaganje kazne javnosti poznatom zatvoreniku, koji je osuđen na 15 godina zatvora zbog ratnih zločina, dok amandmani na novi Zakon o izvršenju kaznenih sankcija ne stupe na snagu 26. maja. Taj zatvorenik se, međutim, nije vratio u zatvor. Euleks je održao sastanke sa Kosovskom kazneno-popravnom službom, između ostalih i sa predsednikom Osnovnog suda u Mitrovici — nadležnog suda prema novom Zakonu o izvršenju kaznenih sankcija — i pozvao Službu da preduzme mere. Dana 15. juna, Služba je izdala nalog za hapšenje, što je dovelo do povratka zatvorenika u zatvor Dubrava tog istog dana. Dana 3. jula, na poziv predsednika Osnovnog suda u Vučitrnu, koji je trenutno zamena za Osnovni sud u Mitrovici, Euleks je počeo da prati zasedanje suda u ovom predmetu.

Osnivanje Centra za procenu Kosovske kazneno-popravne službe, koji je zadužen za pravilnu kategorizaciju i izvršenje kazni zatvorenika, postojano napreduje uz podršku projekta kojeg finansira Euleks. U maju i junu, časovi obuke bili su usredsređeni na opšti koncept procenjivanja i urađena je procena rizika, uključujući studijska putovanja osoblja Kosovske kazneno-popravne službe i višeg rukovodstva u centre za procenu u Finskoj i Švedskoj. Međutim, nepostojanje programa rehabilitacije i dalje stvara poteškoće za valjano planiranje kazni i njihovo izvršenje.

Dana 13. juna, odbor zadužen za izbor novog generalnog direktora Kosovske kazneno-popravne službe uvrstio je u uži izbor četvoro kandidata za intervju. Intervjui su obavljani 27. i 28. juna, ali su se pokazali netransparentnim zbog činjenice da je manje od troje kandidata učestvovalo u intervjuima. Kasnije je, ipak, treći kandidat, koji je saopštio da neće učestvovati, bio intervjuisan. Nijedan od kandidata nije dostigao neophodan izborni prag. Dana 3. jula, Ministarstvo pravde je zvanično poništilo postupak. Euleks je ozbiljno zabrinut zbog izbornog postupka i izričito preporučuje preispitivanje izbornih kriterijuma pre nego što ovo radno mesto bude ponovo oglašeno, budući da postoji zabrinutost u pogledu potrebnih stručnih kvalifikacija.

Dana 19. aprila, kosovski organi pokrenuli su strategiju i akcioni plan za zaštitu od nasilja u porodici, za period od 2016. do 2020, čijoj je izradi doprineo Euleks. Na ceremoniji povodom pokretanja strategije, Ministar pravde predstavio je strategiju i saopštio da će novi nacionalni koordinator za pitanja nasilja u porodici biti imenovan. Ovo je važan korak u borbi protiv nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja.

U maju, Euleks je završio svoju procenu plana strateškog razvoja kosovske policije, za period od 2016. do 2020. Plan je prosleđen Generalnom direktoru policije, koji će ga koristiti za postizanje daljih poboljšanja u odgovarajućim oblastima. Euleks je analizirao godišnje planove regionalne policijske uprave za 2016. i 2017. u pogledu kvaliteta i usklađenosti sa planom strateškog razvoja i godišnjim planovima kosovske policije na centralnom nivou za 2016. i 2017. godinu. Iako planovi policije na centralnom nivou predstavljaju odgovarajuće instrumente za poboljšanje rada policije, procena godišnjih planova regionalne policijske uprave je pokazala da je sprovođenje na regionalnom nivou često neadekvatno i da nedostaje dubina i opšti standardni pristup.

Kao odgovor na ponovljene napade i potencijano etnički motivisane incidente u severnoj Mitrovici od početka ove godine, Euleks je pružio mentorske usluge regionalnoj upravi kosovske policije u severnoj Mitrovici u vezi sa tekućim istragama i uputio je o mogućnostima proaktivne istrage i preventivnim aktivnostima. Pomognuta je i operativna koordinacija i saradnja između policije u severnoj i južnoj Mitrovici. Na obe strane, Euleks je uočio приметно interesovanje za delotvoran zajednički rad.

Zajedno sa kosovskom policijom, koja je kao prvi činilac reagovanja u bezbednosnim izazovima rasporedila otprilike 6.000 ljudi na dan parlamentarnih izbora 11. juna, Euleks i KFOR su ispunili svako svoju ulogu kao drugi i treći činilac. Na zahtev kosovske policije da se obezbedi visoka uočljivost i da deluje kao drugi bezbednosni činilac u Leposaviću u slučaju potrebe, Euleks je rasporedio jedan policijski odred na tom području, a dva dodatna odreda su držana u pripravnosti u logističkoj bazi u Mitrovici. U okviru izbora, Euleks je pružio bezbednost, između ostalog i ličnu zaštitu na severu, kao i obaveštenja o bezbednosnoj situaciji i logističku i administrativnu podršku posmatračkoj misiji Evropske unije na izborima. Posmatračka misija je takođe pružila logističku podršku, u vidu opreme i vozila, i ograničene informacije o situaciji osoblju OEBS-a koje je bilo raspoređeno na severu.

Misija je kosovskim organima pružila savete u vezi sa pitanjima delovanja policije na strateškom nivou, tokom i nakon izbora. U predizbornom periodu, Euleks je pojačao nadgledanje i svoje mentorske i savetodavne usluge kosovskoj policiji i održavao dnevne sastanke s komandnim timovima u policijskim stanicama u Gračanici i Leposaviću, procenjujući bezbednosnu situaciju i potencijalne incidente na izborima. Pored toga, Misija je bila angažovana na inicijalnoj proceni 33 incidenta na izborima, koje je evidentirala kosovska policija, i pružila je usluge nadgledanja, mentorstva i savetovanja u 21 od ovih incidenata.

Dana 28. juna, 1500 učesnika, uključujući srpske političare, okupilo se u manastiru Gračanica i na Gazimestanu na godišnjoj proslavi Vidovdana. Euleks je pružao savete kosovskoj policiji tokom razvijanja i izvršenja operativnog plana, ocenivši delovanje policije profesionalnim i dobro planiranim. Proslava je održana bez ijednog bezbednosnog incidenta. Zbog sukoba i bezbednosnih incidenata tokom proslave Vidovdana 2012. godine, kosovska policija je iz godine u godinu unapređivala svoj rad, koji je u 2017. dostigao profesionalni nivo.

Nakon studijske posete Ujedinjenom kraljevstvu visoke delegacije s Kosova u martu — koju je organizovao Euleks u saradnji sa Međunarodnom carinskom kancelarijom za vezu u Ujedinjenom kraljevstvu i američkim Državnim sekretarijatom — kosovski organi su osnovali radnu grupu za reviziju Nacionalnog centra za upravljanje granicama. Cilj ovog centra je da Kosovu obezbedi tehnički kapacitet za upoređivanje, analiziranje i širenje informacija i da pomogne graničnim službama u borbi protiv korupcije i prekograničnog i organizovanog kriminala.

Godišnja revizija plana za integrisano upravljanje granicama dovršena je i okonačna u junu, na radionici u Tirani, a finansirala ju je Kancelarija Visokog komesara Ujedinjenih nacija za izbeglice, pre predstavljanja Izvršnom odboru za integrisano upravljanje granicama na usvajanje. Kao zvanični član radne grupe zadužene za ažuriranje plana, Euleks je dostavio komentare na njen konačni nacrt.

Nakon odluka donesenih u okviru dijaloga pod okriljem Evropske unije u vezi sa sprovođenjem sporazuma o slobodi kretanja iz 2011, Ministarstvo spoljnih poslova Kosova, u konsultacijama s Ministrom za dijalog, izradilo je dva administrativna uputstva, jedno koje se tiče produženja registarskih tablica KS i drugo o posebnim dokumentima i dokazima potrebnim građanima za dokazivanje identiteta. Oba su predstavljena Ministru unutrašnjih poslova i trenutno čekaju na njegov potpis.

Dana 21. aprila, napravljen je veliki korak napred kad je, prema preporukama Euleksa, Ministarstvo unutrašnjih poslova Kosova odlučilo da dozvoli da 1239 vozila, koja imaju privremene registarske tablice od oktobra 2012, budu registrovana na RKS i KS tablice koje kosovski organi izdaju bez uslova da vlasnici plate carinsku taksu.

Ostvaren je i određen napredak u primeni režima nalepnica koji je dogovoren u septembru 2016, da se akronimi “RKS” i “SRB” i grb na tablicama prekriju belim nalepticama. Međutim, zbog dugotrajnog postupka nadmetanja za snabdevača nalepnica, odlaganja još uvek ima.

3. Ostala ključna pitanja

Ništa značajno za izveštaj.

Aneks II

Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo Kosova

Nakon što je 27. marta Posebnoj komori Ustavnog suda upućen Pravilnik veća o postupku i dokazima, Posebna komora je donela svoju prvu presudu, 26. aprila, a zatim je, nakon revizije pojedinih odredbi na plenarnom zasjedanju sudija, konačna presuda jednoglasno donesena 28. juna, u kojoj se navodi da revidirani Pravilnik nije u suprotnosti s poglavljem II Ustava u odnosu na osnovna prava i slobode. Predsednik specijalizovanih veća je naglasio da odluka Posebne komore Ustavnog suda garantuje da su Pravilnikom obuhvaćeni najviši standardi ljudskih prava i da je njime obezbeđen jak sistem zaštite pojedinaca koji bi mogli da budu izloženi opasnosti zbog učešća u postupku pred specijalizovanim većima. Pravilnik o postupku i dokazima je stupio na snagu 5. jula. Specijalizovana veća su sada potpuno sudski operativna i nema zakonskih prepreka za primanje podnesaka i optužnica.

Aneks III

Sastav i brojčano stanje policijske komponente Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu

(na dan 15. jula 2017)

<i>Država</i>	<i>Broj</i>
Austrija	1
Bugarska	1
Finska	1
Nemačka	1
Mađarska	2
Ruska Federacija	1
Turska	1
Ukupno	8

Sastav i brojčano stanje vojne komponente za vezu Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu

(na dan 15. jula 2017)

<i>Država</i>	<i>Broj</i>
Češka	2
Poljska	1
Republika Moldavija	1
Rumunija	1
Turska	1
Ukrajina	2
Ukupno	8

